

Redactioneel

De laatste jaren heeft TvHO relatief veel aandacht besteed aan toetsing en beoordeling. Beoordeling speelt een centrale rol in het denken over leren, onderwijs en opleiden, betoogt Segers in het eerste artikel. Ze plaatst de ontwikkelingen op toetsgebied in een breder kader door er internationale ontwikkelingen en ontwikkelingen in professionele opleidings- en ontwikkelingsprogramma's bij te betrekken. Het artikel biedt hiermee een overzicht op de ontwikkelingen in toetsen en beoordelen van de laatste decennia. Het accent ligt op self- en peerassessment en *cased based assessment*. Segers beschrijft aan de hand van onderzoeken naar edumetrische aspecten de 'state of the art' van deze toetsvormen.

Portfolio's in onderwijs zijn inmiddels een bekend begrip als het gaat om studenten; een digitale map waarin studenten hun verrichtingen en competentieontwikkeling vastleggen en toegankelijk maken. De Rijdt en medeauteurs hebben onderzocht hoe bij drie Vlaamse hogescholen en een universiteit wordt aangekeken tegen docentportfolio's. Vragen die de onderzoekers aan docenten stelden betroffen de inhoud van het portfolio en de wenselijkheid om met docentportfolio's te gaan werken.

Naast toetsen en portfolio bevat dit nummer twee onderwerpen die in TvHO relatief weinig aan de orde komen: het fenomeen plagiaat en de vaste prijs voor academische boeken. Met de toenemende digitalisering van de informatiebronnen en producten in het onderwijs zijn dit echter actuele onderwerpen die de nodige aandacht verdienen.

Per januari 2005 treedt een nieuwe Wet op de Vaste Boekenprijs in werking. Algemene en wetenschappelijke boeken vallen wel onder het vaste prijsregime; schoolboeken niet. Baarsma onderbouwt in dit artikel de stelling dat de vaste boekenprijs ook voor wetenschappelijke boeken zou moeten worden afgeschaft. Dit onderbouwt ze met de argumenten die worden genoemd als redenen voor een vaste boekenprijs, namelijk: pluriformiteit, brede beschikbaarheid, kwaliteit en betaalbaarheid.

Rienties en Arts beschrijven in hun artikel een aanpak om plagiaat te onderkennen, op te sporen en op een goede manier te sanctioneren. Zij betogen dat er goede instrumenten beschikbaar zijn om 'knip- en plakgedrag' van studenten op te sporen, maar dat het veel instellingen nog aan beleid ontbreekt op dit gebied. In een vierfasenmodel beschrijven ze de rol van docenten en management in een adequate aanpak van plagiaat. Een en ander wordt geïllustreerd aan de hand van een onderzoek onder vierhonderd studenten.

In de boekbespreking gaat Lankveld in op het boek 'Van taak tot competentie: 'Leren leren' voor het hoger beroepsonderwijs' van Smeijsters en Sporken.